

KOROŠKI SLOVENEK

Naroča se pod naslovom: „KOROŠKI SLOVENEK“.
Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.

Rokopisi se naj pošiljajo na naslov:
Politično in gospodarsko društvo, Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.

**List za politiko,
gospodarstvo in prosveto**

Izhaja vsako sredo. — Posamezna številka 15 grošev.
Stane četrletno: 1 S 50 g; celoletno: 6 S — g
Za Jugoslavijo
četrletno: Din. 25.—; celoletno: Din. 100.—

Po petnajstih letih.

V novembru leta 1918. je bilo v glavnem stanu maršala Focha podpisano premirje, s katerim so se ustavile vojne sovražnosti, ki so bile trajale nad štiri leta. Vsi udeleženci te najhujše vojne, kar jih pomni zgodovina, so se oddahnili in vsi, zmagovalci in premaganci, so občutili veliki novemberski dogodek kot odrešenje iz neskončne bede in rojstvo lepše bodočnosti.

Takrat, v novembru pred petnajstimi leti, je vladal v svetu le en občutek, je odmeval le en vzklik: Nikdar več vojne! Nihče ni dvomil, da bo zdaj, ko je ležal nasilni militarizem na tleh, mir med narodi za dolga desetletja ohranjen in da bo po dolgih letih uničevanja vseh vrednot nastopila doba obnove, nove gradnje. Narodi so si zaželeli miru in blagostanja, ki ne bi imelo konca.

Pa vendar moramo že po kratkih petnajstih letih dan za dnevom beležiti, da se vedno na novo govori o možnosti novih vojnih zapletljajev in da se človeštvo vedno z večjim obupom predaja novemu oboroževanju. Sence krvave preteklosti padajo danes zopet grozeče na ves svet. Ako izvzamemo vojno nevarnost, ki jo neprestano izziva nasilna Japonska, sicer še ni neposredne opasnosti oboroženega spopada, toda upanje na trajni mir je v petnajstem mirovem letu izredno nizko. Ne čuje se danes več o obnovitvi medsebojnega zaupanja med narodi, ki naj bi omogočila omejitve oboroževanja, in tudi ni več govora o gospodarskem in socialnem sodelovanju narodov. Razprave v parlamentih evropskih držav vedno bolj sličejo onim iz let 1913 in 1914. Nedavno je zaklical nek poslanec v francoski zbornici: Danes ne smemo več misliti na kako razorožitev ali na znižanje posojil za državno obrambo! In ni našel v celi zbornici poslanca katerekoli stranke, ki bi mu bil ugovarjal.

Nemčija je medtem izvedla glasovanje. Sicer ni to glasovanje nikak izraz svobodne ljudske volje, vendar je politiki hitlerjanske Nemčije dano njeno zadoščenje. In to novo politiko Nemčije, ki se ponša s stoođstotnim odobrenjem nemškega ljudstva, ne smemo presojati po miroljubnih izjavah in zagotovilih njenih voditeljev, marveč po dejanju, ki so bistveno drugačna od miroljubnih besed.

Sad hitlerjanske politike v Nemčiji je vznemirjenje ob vseh njenih mejah. Posarje ob francosko-nemški meji, Gdansk in koridor na severu, Gornja Šlezija in Schleswig so bolne točke evropskega miru. Švica se s težavo otresa vznemirljivih vpadov iz Nemčije. Čehoslovaška je primorana h poostrenim izjemnim odredbam proti naraščajoči narodno-socialistični propagandi. V naši državi so morali za proslavo državnega praznika proglasiti preki sod. Pri takih uspehih hitlerjanske politike bi bilo preveč zahtevano, da bi svet brez pridržka sprejel zagotovila o nemški pripravljenosti za mir in razorožitev. Svetovna vojna je porazila nasilni pangermanizem, ki se je širil iz Berlina in vedno bolj izzivajoče vznemirjal evropsko ravnotežje. Komaj petnajst let po razsulu Viljemove Nemčije pa moramo spoznavati, da je bil poraz berlinskega pangermanizma le navidezen in da je Evropa v svojih odnosih do Nemčije danes zopet tam, kjer je bila leta 1914. Bilanca petnajstih let po svetovni vojni torej nikakor ni razveseljiva za človeštvo in še najmanj za evropske narode.

Vendar kljub nadvse vznemirljivim znamenjem naraščajočega nemira ni nikakor mogoče, da bi bile milijonske žrtve svetovne vojne zaman in da bi se narodi ne bili iz strahot

minule vojne ničesar naučili. Razun Japonske in Nemčije se še vse ostale države oklepajo Društva narodov, te v organizaciji posebljene zahteve po mednarodni enakopravnosti. In Nemčija in Japonska čutita potrebo, da opravičita svoj izstop iz te naddržavne organizacije pred javnostjo. Kdor pozna nadalje pravo miselnost nemške mladine, ki se sedaj zgrinja okoli Hitlerja, bo priznal, da svojih končnih ciljev še ni izpovedala in da je njeno tretje nemško cesarstvo bilo doslej bolj podobno sanjam kot pa realni življenski zahtevi.

Še nekaj je, kar vzbuja upravičeno upanje, da trenutna žalostna slika svetovnega polo-

žaja ni brez vsakih sončnih žarkov. Svet je zastrmel, ko je o priliki katoliškega kongresa na Dunaju — prvič po stoletjih — začul iz ust prvega državljana naše republike, prezidenta Miklasa, besede o Bogu in božji državi na zemlji. Zastrmeli so zastopniki narodov v Ženevi, ko je avstrijski kancler kot smernico svojega obnovitvenega načrta navedel papežev okrožnico o obnovitvi družabnega reda. Poleg fašizma in komunizma vstaja nova možnost rešitve pred grozečo katastrofo: katoliška država. In to je morda najsvetlejši žarek izza zadnjih petnajstih let.

Politični položaj na Koroškem.

Dunajska liberalna „Freie Presse“ prinaša izpod peresa koroškega dopisnika — deželnega tiskovnega referenta B. Scheichlbauerja — sledečo, nadvse značilno sliko položaja v deželi:

„Položaj v deželi v svojem razvoju kaže znake, ki so prisilili dež. glavarja Kernmaierja o priliki pozdravnega večera v čast zveznemu kanclerju k izjavi, ki pomeni nekako častno rešitev Koroške in katero je dr. Dollfuss kot tako tudi sprejel. Iz vidika tod vladajočih razmer je glavarjeva izjava „nacionalno mišljenje in delovanje je v soglasju z avstrijsko državno mislijo“ dalekosežnega pomena. Protiklerikalno in vsled obmejne lege močno nacionalno mišljenje koroškega ljudstva se zgoščuje v svojevrstnem sovraštvu, ki onemogoča vsako mirno mišljenje ali daljnovidnost...“

Ljudstvo ljubi svojo domovino in mu ni več za strankarsko politiko. Vedeti je treba, da se je na Koroškem že leta 1919 in 1920 ustvarila enaka fronta, kot je tudi sedaj upeljana v političnem življenju. Tedaj ni bilo strank, marveč samo Korošci. V sedanjih številnih prijavah k prostovoljnemu varstvenim četam je gledati enak pojav. Najprej se je ustanovil koroški „Heimatschutz“ generala Hülgertha, sledile so „Ostmärkische Sturmsharen“ in v zadnjem času se formirajo „Bauernwehren“. Pri tem

seve igra vlogo tudi brezposelnost, vendar ne ta in tudi ne veselje do orožja ne pojasnjeta docela tega pojava.

Glede brahialne sile je torej vlada na Koroškem izredno močna. V varstvenem nadzorniku polk. Bargerju ima velezaslužnega in energičnega vojaškega voditelja, ki drži vse sile v rokah. Njen politični položaj je sledeči: V deželni vladi so trije socialdemokrati, en landbundovec in en krščanski socialc, tako da bi bil nevaren vsak ostrejši kurz proti levi, posebno še, če bi vsled zapostavljanja nacionalno-stanovske fronte bil nezadovoljen tudi član Landbunda. Izjave dež. glavarja so bile jasne. Na Koroškem upamo, da zopet vstane fronta koroških obrambnih bojev kot politična fronta enotne Avstrije. To bi bilo najboljše pomirjenje, kot si ga sploh moremo misliti, in najostrejša odklonitev v narodnem socializmu skritega gibanja.“

Z drugimi besedami: Nemški koroški nacionalizem naj služi vladi kot vzorec, kako združi avstrijsko ljudstvo v eni fronti, da bo — kot leta 1918 in 1919 na Koroškem — vse avstrijsko ljudstvo branilo svojo domovino. Škoda samo, da dopisnik ne pove jasneje, protikomunizmu in za koga bi bili ti „avstrijski obrambni boji“. Sicer pa upamo, da si bo našla odgovor na ta vprašanja državna vlada sama.

Mussolini o krizi.

Sredi novembra je imel italijanski vladni šef govor o svetovnopoličnem položaju, katerega vsebina je nadvse značilna. Dejal je: Evropa ni več oni kontinent, ki vodi civilizacijo. Nekoč pač je bil čas, ko je vladala svet politično, gospodarsko in kulturno. Danes pa se je razvilo onstran oceana industrijsko in kapitalistično velepodjetništvo. Na vzhodu preti Japonska. Če si hoče Evropa zopet priboriti vodstvo, mora najti vsaj majhen del nekdanje politične enotnosti in to bo dosegla le, če popravi vse krivice. Društvo narodov je izgubilo svoj pomen, Rusija, Amerika, Japonska in Nemčija stojijo ob strani. Pri tem za Društvo narodov obupnem položaju misli vsakdo na pogodbo štirih velesil (Italije, Francije, Nemčije in Anglije).

Mussolini je podal nato osnutek načrta, ki ga namerava sedaj izvesti v svoji državi v svrhu gospodarskega ozdravljenja: V januarju 1923 je italijanski fašizem pokopal politični liberalizem in gre sedaj nato, da odstrani še gospodarski liberalizem. Kot igra na političnem polju danes fašistični vrhovni svet glavno vlogo, bo odslej na gospodarskem polju odločala korporacija. Značilno za položaj je — je dejal —, da s kapitalizmom propada tudi so-

sializem. Vse socialistične stranke Evrope so razbite. K načrtu, ki ga izvaja Italija na političnem in gospodarskem polju, se bodo nekoč podale vse evropske države. Zato pa je potrebno troje: 1. enotna stranka, 2. država, ki čuva vse narodne interese, 3. predhodna doba visokega idealizma.

S tem da je italijanski vladni šef nekak recept za pofašistenje Evrope. Temu upanju bi lahko na drugi strani stavili nasproti željo komunistov, da razširijo svojo komunistično vero potom svetovne revolucije po vsem svetu. Tudi njihov recept bi nemara lahko sličil fašističnemu. A kot komunizem ne bo tudi ne fašizem prinesel rodu sreče in miru, ker pač ta ni nikdar odvisna od zunanje oblike ali kakega sistema, marveč od notranjega razporenja naroda in poedinca.

Jugoslavija je uvedla obvezno telovadbo. Narodna skupščina razpravlja o zakonu, s katerim bo upeljana obvezna telesna vzgoja za vso moško in žensko dečo do 20. leta starosti. Od vstopa v osnovno šolo bo mladina dobivala telesno vzgojo ves čas šolajpa in jo potem nadaljevala v nedeljskih tečajih, ki bodo na sedežih osnovnih šol. Telovadnim tečajem bodo priključeni tudi izobraževalni tečaji.

V Rumuniji. Dve leti je bila v Rumuniji na vladi kmetijska stranka, da se je sedaj umaknila izključno liberalni vladi. Gospodarska kriza je bila z vso težo padla na Rumunijo, zunanji trgi so se zapirali, izvoz je padal, vlada je morala odpovedati vsa zunanja plačila. Stranka kmetov je imela tudi težave, ker je niso podpirali ne banke, ne industrija in ne obrtništvo. Ko se je kmečka stranka postavila proti židom, se je znašla pred strnjeno fronto židovskih finančnikov doma in zunaj, ki so ji zadali zadnji udarec. Z liberalno vlado se pričlenja tretji poizkus ohraniti Rumunijo kot steber miru na vzhodu. Bržkone ne bo zadnji.

Zmede na vzhodu. Afganistan, država v osrčju Azije, doživlja trajne krize in neprestane državljanske vojne. Pred leti so se gorska plemena uprla kralju Amanulahu, ki je skušal svojo državo modernizirati po turškem vzorcu. Kralj je zbežal in nadomestil ga je Nadir kan, ki je nastopil z izredno brezobzirnostjo, da zopet upostavi v deželi red. Pred tedni je padel zadet od krogelj kot žrtev te svoje ostrosti. Sledil je njegov dvajsetletni sin. V ozadju teh političnih zmed v državi pa je tekmovalje Rusije in Anglije za premoč nad Afgani in njihovim vladarjem.

Mladina vas prosi, stariši!

V preteklem desetletju je začutila poštena svetovna javnost bolešt radi prikrajšanja pravic in vpliva starišev na vzgojo svoje rodne dece. Protestna zborovanja mater-roditeljic pričajo, da v današnji vzgoji res nekaj ni v redu.

Mati in oče sta tisti bitji, ki dasta otroku s telesnim življenjem tudi podlago za celo vrsto njenemu bistvu sorodnih, še ne razvitih duhovnih lastnosti.

S tem stvarstvo novega človeka za starše še ni končano. Po božji zamisli je njih sveta dolžnost, da zavzamejo tudi pri otrokovi duhovni vzgoji odločilno mesto ter postanejo v polnem pomenu besedo „duhovni“ roditelji svoje dece.

Danes pa se skuša v splošni borbi za mladino na razne načine prikrajšati vzgojni vpliv starišev na svojo deco. Iz rok, posvečenih v svetem zakonu, se jim hoče iztrgati božje poslanstvo. Starišem naj bi ostala samo gmotna skrb, odgovornost in požrtvovalna te-

lesna odgoja. Pri usmeritvi duhovnega življenja mladine pa naj edino odloča šola. Učitelj naj šele otroku pove, kaj je prav in kaj ne, kaj naj varuje in česar ne.

Te zgrešene vzgojne metode se poslužuje s posebnim radikalizmom naša „utrakvistična“ šola na Koroškem. V lastenju vzgojiteljskih pravic ta šola ne pozna meja. Z hladnokrvnostjo gre preko naravnih in nadnaravnih pravic in zakonov. V sirovi brezobzrnosti usiljuje nedolžni mladini tujo govorico. Slovenski deci otrokom slovenskih starišev, se ne privoščiti v civiliziranem 20. stoletju od Boga dani zvonkomili glas maternega jezika, katerega veličino bi moral ravno nemški narod dobro poznati in ceniti po svojem pesniku, ki je zapel tako prisrčno in mehko pesem: „O Mutter-sprache, Mutterlaut, wie wonnesam, wie traut...!“ Ali naj velja to samo za nemško materinščino? — Ne moremo verjeti, da bi se sodobno učiteljstvo ne zavedalo demoralizujočih posledic tako krutega nasilstva v preobrazbi otroške duše.

Mladina, vzgojena v nenaravni brezbriznosti do jezika svojih očetov, mladina, kateri se oznanja mesto ljubezni sovraštvo in zaničevanje, mladina, kateri se kaže podlo izdajstvo v luči domoljuba, taka mladina v dvomih in življenjskih preizkušnjah ne bo vzdržala. Tudi vero bo vrgla od sebe v svoji moralni razrvanosti, kot je odvrгла ostale božje dobrine: narodno zavest, materni jezik in ljubezen do rodne zemlje.

Ni čuda torej, da danes marsikateri oče s strahom gleda bodočnost svojih otrok, da marsikatera slovenska mati s trepetajočim srcem pošilja svojo deco v šolo. Upravičen je strah slovenskih koroških starišev. In s starši vred se moramo mi vsi zavedati preteče nevarnosti, ko nam hoče šola iztrgati naš mladi naraščaj iz naših rok, — kri od naše krvi, meso od našega mesa, in dušo, kateri je dal Stvarnik od vekomaj znak slovenskega pokolenja. Stariši in vzgojitelji pridne, poštene in versko močne mladine! Izpolnite danes vestneje kot kedaj poprej svojo vzgojno dolžnost! Odprite srca prosečem klicu mla-

dine, ki iztega svoje ročice po vas kot po jutranji zarji ali pomladanskem soncu.

Sledeča je prošnja naše najmlajše mladine na vaju, slovenski mož in slovenska žena: Dajte našemu nemirnemu srcu globoko vernost, da bomo iz vere živeli in trpeli, iz vere sprejemali in dajali, iz vere ljubili in blagoslavljali prijatelje in neprijatelje! Dajte nam vero, ki nam bo mavrica v dežju in sonce sredi noči, vero v otroštvo Očeta, v pobratimstvo s Sinom in Svečeništvo Duha!

Starši! Dajte nam upanja, da si bomo upali stopiti ven v svet, ki poln je zmot in krivic, ki nam hoče vzeti smeh iz srca, pesem iz ust in ljubezen iz duše globin: Upanja, ki trdno naj bo kot skala granita, preko katere pelje cesta v svetišče srečnejšega veka. Užgita, oče in mati, v čistih naših dušah plamen ljubezni do Boga in zemlje domače, da bomo zagoreli po celi Koroški kot zvezda na svodu nebesnem! Ljubezni nam dajte, tatovom nedosegljive, ljubezni, ki dvigne človeka v duhovne višine.

Mati! Zapoj nam pesem domačo, milozvonečo! Nismo je slišali, ko ob zibki si pela nam uspavanko polglasno. Zapoj nam pesmi vesele in pesmi otožne — vesele, ker smo mladina, in resne, ker se nam hoče resnega dela. Mati naša! Uči nas pesmic obilo, da jih bomo na paši prepevali v otroškem veselju. Veliko, veliko jih hočemo znati, da kakor pesem nam življenje poteče: pesem nežna ob rojstvu, pesem jeklena v mladosti, pesem zmagovalna v starosti in pesem otožna ob grobu.

Oče! Pripoveduj nam o naših slavnih možeh, ki nam jih šola prikriva: O Jarniku, Slomšku in Majarju Ziljskem, o knezih slovenskih in preteklosti davni, da jih bomo s ponosom posnemali v njihovih vrlinah! Pripoveduj nam o stoletnem trpljenju, o turških vpadih, o valpetu grajskem in biču njegovem, o padlih junakih in solzah, prelitih po naših vaseh. Ne skrivaj nam Križa, pokaži nam ga! Da znali ga bomo nositi — križ, z nageljčki venčani križ! Pripoveduj nam o Zalik-ženah, o kralju Matjažu, o Miklovi Zali, izroči nam mladim vse naše zaklade, da bomo bogati v srcu in duši!

PODLISTEK

Večno mesto Rim.

(Nadaljevanje VIII.)

Cerkev svetega Petra, biser Vatikana, ponos Rima, najlepše svetišče na zemlji! O tej veličastni lepoti pripovedujejo knjige in slike in pesmi in romarji. Pa vse to pripovedovanje se mi zdi le borno jecljanje otroka, ki ne more ubrati v besede, kar doživlja...

Človeku zaraja srce v svet lepote in umetnosti, ko stopiš na Petrov trg. Kolonade in cerkev in kupola, vse je ena sama visoka pesem, okamenela v najmočnejšem zanosu harmonije. Te mogočne kolonade, ogromni stebri v štirih vrstah postavljeni v razstegnjen krog, so čuvarji Petrovega trga. Sredi trga se dviga v sinje nebo trideset metrov visoki Obelisk, katerega krona kovan križ z ostanki križa Kristusovega. Videl je višek in zaton Faraonov v Egiptu. Cesar Kaligula ga je dal čez morje prepeljati v Rim, da je bil tudi tukaj priča razmaha in ravsula. Danes pa se na njem bliščijo besede: Kristus Zmagovalec Kralj Vldar! In neprestano doni pesem zmagoslavja ob Obelisku iz dveh košatih vodometov, v katerih vre in poskakuje veselja ves Petrov trg. Zakaj tudi ne? Koliko občudovavcev tihih molivcev in romarjev, veljakov in prosjakov, je že objel in spremljal čez široke stonice, po katerih stopajo še berači s kraljevskim ponosom, ter jih vodil v največastnejšo božjo hišo! V njene svete dvore stopimo v duhu sedaj tudi mi...

Že vsakemu se zgodi tole, ko vstopi skozi eno izmed peterih prelepih vrat v Petrovo cer-

kev: Vsa velikost in lepota celote se skrjuje za lepoto in velikostjo posameznih delov. Šele počasi se mora oko navaditi na ogromne prostore, na razkošnost okraskov, na slikovitost barv in na silo idej, ki so utelešene v harmoniji tega svetišča. Cerkev je dolga 187 m; v njenih marmornatih tleh so zaznamovane dolžine drugih velikih cerkev, med njimi za Petrovo cerkvijo največje, stolnice svetega Pavla v Londonu, ki meri 158 m. Petrova cerkev ima 30 oltarjev, 400 svetniških kipov, 290 oken; visoka je do kupole 50 m; nad to višino se boči 95 m. visoka kupola, tako da znaša celotna višina cerkve do jabolka s križem na vrhu kupole 145 m. Štirje ogromni stebri, ki nosijo kupolo, merijo v obsegu posamič 71 m.; kdor cerkev v notranščini ob stenah obhodi, prehodi en kilometer dolgo pot. Tisočdvesto let je na tem mestu stala častitljiva bazilika, katero je dal cesar Konstantin zgraditi nad grobom nekdanjega galilejskega ribiča in poznejšega prvega papeža, svetega Petra. Polagoma je začela razpadati in poprave niso več dosti izdale. Tedaj je sklenil papež Julij II. v začetku 16. stoletja, naj se stara bazilika podere, da se nadomesti z novo veličastno zgradbo. Skozi dvestolet so najslavnejši arhitekti in umetniki gradili in krasili novo Petrovo cerkev: Bramante, Rafael, Porta, Fontana, Maderna, Bernini in knez umetnikov Michelangelo, arhitekt, kipar, slikar in pesnik obenem, ki je zgradil čudo arhitekture. — Petrovo kupolo. V novi cerkvi ima prostora 60 000 ljudi: slike so vse sestavljene iz barvanih kamenčkov; marmor kipov in stebrov in poda, zlato stropa in svetloba solnčnih žarkov, vse to tke čudežno lepoto Petrove cerkve.

Pojdimo h grobu svetega Petra. Ves okrašen je z najbarvitejšim marmorjem, 95 svetilk se noč in dan poživlja okrog njega: Nad grobom je papežev oltar, prost in viden na vse strani, njegov edini kinč so dragoceni beli prti, z zlatom pretkani, križ in šest svečnikov. Ta prosti oltar bi popolnoma izginil v velikanškem prostoru in bi ne mogel biti močno središče svetišča, da mu ni Bernini dal najmočnejši povdarek z 28 m. visokim baldahinom iz bronza. Ta veže tudi grob svetega Petra in papežev oltar z kupolo v eno. Iz kupole se svetijo na Petrov grob besede Kristusove, s katerimi je ustanovil papeštvo: „Ti si Peter — in na to skalo bom zidal svojo Cerkev“. In spodaj se zlatijo kot razlaga besede: „Odtod žari v svet ena vera. Tu izvira enotnost duhovništva.“ Okrog groba svetega Petra se vrstijo spomeniki ustanoviteljev redov, zvesti vojskovodje Cerkve. V zadnjem polkrogu cerkve držita dva vzhodna in dva zapadna cerkvena očeta Katedro svetega Petra, zaklenjeno v bronasto zagrinjalo. Ta stol iz hrastovega lesa, okrašen z vložki iz slonove kosti, je bil daroval senator Pudens svetemu Petru in vsi papeži tja do petega stoletja so se posluževali tega stola ali Katedre pri podelovanju svete birme in mašniškega ter škofovskega posvečenja. Na prejšnjo baziliko spominja bronast kip svetega Petra iz šestega stoletja. Lepa navada je, da romarji svoje čelo in ustnice pritisnejo na nogo častitljivega kipa, da stem izrazijo svojo ljubezen in vdanost do Petrovega naslednika. Vsenaokrog se vrstijo grobni spomeniki papežev, vsak velika umetnina. Tudi papež miru, Benedikt XV., ki je sredi vojne neumorno delal za mir med narodi, ima že svoj spomenik.

Mati, ljubljena mati: Nemirna so naša srca. Otrebi iz mladega vrta plevel, ki ga tujec čez noč je vsejal. V naših dušah je dvom, je laž in resnica, mati, razsodi, povej, katero je prav! Uči nas brati in pisati jezik, ki ga Bog nam je v svoji modrosti v zibko položil. Dal ga nam je, da Ga slavimo v domači besedi, molitvi in pesmi.

Čujte, očetje in matere, bratje in sestre, klic vaših najmlajših, ki se dan za dnevom vračajo iz šole z nemirno na obrazu, z dvomom v očeh, z nesoglasjem v duši in s prevaro v srcu. Če vam je za srečo vaših otrok, za vašo roditeljsko čast in za našega naroda boljšo bodočnost, dvakrat in stokrat bodi danes vaša ljubezen do nas.

DOMAČE NOVICE

Iz Südmarminega delovanja: V oktobru se je vršil letni občni zbor imenovanega nemško-nacionalnega društva. V poročilu o delovanju društva v preteklem letu se navajajo sledeči podatki: Za šole obmejnih krajev ob Karavan-kah se je trajno skrbelo, tako za šole v Slovenjem Plajberku, Žitari vesi in na Blatu. Nudilo se je finančno pomoč za izgradnjo šol v Medgorjah in Kazazah, tudi so se izvedle predpriprave za prenakazitev podpore šoli na Ledenicah. V Železni Kapli se je podpiralo otroški vrtec, velikem številu šol so se dala na razpolago učna sredstva, trajno se je skrbelo za duhovniški in učiteljski naraščaj. Posebno podporo so uživali gospodinjki tečaj, ker so tovrstni slovenski tečaj nedvomno napredovali. In sedaj naj še reče kdo, da to nemško društvo ne dela za mir in edinstvo v deželi!

Žitara ves. (Gospodarske vesti.) Vreme, ki je letošnjo jesen vsem vremenskim prerokom do danes pokazalo figo, nagaja tudi našim kmetom. Marsikateri imajo še krompir v zemlji in repo na njivi. Stelje pa si niti najpridnejši niso mogli oskrbeti, ker je še ajdova slama ostala po večini zunaj na polju. Ajda je pri nas razmeroma dobro obrodila, samo da so jo morali kmetje naravnost ukrasti vremenu in še to mokro in vlažno. Marsikateri bo moral paziti še v kašči, da se mu ajda ne ugre in skvari. Sadja in mošta pa je Bog samo nekaterim naklonil in mnogi se bodo morali zadovoljiti z vodo ali celo seči po dragem pivu. Reka Bela je zadnje tedne nekaterim našim

V ozadju besni bojni vihar, spredaj kleči Benedikt zatopljen v vročo molitev. Nad bojnim poljem in papežem pa se prikaže Kraljica miru, božjega otroka v naročju. Jezušček pa podaja oljčno vejico miru. Najganljivejša in najdragocenejša umetnina Petrove cerkve je nedvomno Žilostna Mati božja, delo komaj petindvajsetletnega Michelangela. Cerkev, katero je gradil brez plačila, iz samega navdušenja za Boga in lepoto, je najlepši dom za največje delo tega najslavnejšega umetnika... Ogromne kleti pod Petrovo cerkvijo služijo za pokopališče papežev. Okrog 150 papežev čaka tu vstajenja od mrtvih, med njimi mnogo svetnikov in mučnikov. Postojimo ob grobu Gregorja V., ki je bil sin koroškega vojvode Otona. Umrl je po triletnem vladanju leta 999. Napis pove, da je bil lep v oči in obraz, režežem radodaren, ljudstvu učitelj v treh jezikih. Ob priprostem marmornatem grobu Pija X. najdemo goreče sveče in sveže rože, darila molivcev, ki klečijo okoli groba. Grob Benedikta XV. so njegovi rojaki iz Bologne bogato okrasili... Za nami je mesto mrtvih! Raz strehe Petrove cerkve in raz kupole se nam odpira svetel razgled na Rim in na Vatikansko mesto, najmanjše sicer, toda najidealnejše kraljestvo. Prosta je zopet misel in svobodna hiti v sinjine. Velik spomin, bo hodil odslej vedno z njo: Zamisel Petrove cerkve. Kakor se v Cerkvi na zemlji zgrinjajo narodi okrog Petrovega naslednika v živo enoto, tako se združijo okrog Petrovega groba vsi deli kamenite zgradbe, visoko nad vsem zemeljskim pa sproščena kraljuje kupola, simbol zmago-slavne Cerkve...

posestnikom napravila škodo s tem, da je odnašala zemljišče ali ga poplavljala. Treba bi bilo poskrbeti za regulacijo. Bele, le žalibog se ne more doseči potrebnega sporazuma s posestniki-mejači. Že leta 1930 bi se imela pričeti regulacijska dela, a ni prišlo do sporazuma glede prevzema regulacijskih stroškov. Tako pa bo Bela lahko po mili volji škodovala naprej in odjedala itak pičlo zemljo. — Cestna uprava se je letos potrudila ter nam prav udobno popravila državno cesto iz Dobrle vesi v Železno Kaplo. Pri tem je našlo posla mnogo naših delavcev. — Uzmoviči so pridno na delu in treba se bo proti njim skrbno zavarovati, sicer jim postanejo prsti predolgi od same korajže.

Mladini...

nekaj zdravega k zajutrk,
- redilen zajutr:

seveda Kathreiner
pristno Kneippovo sladno kavo

123

Borovlje. (Pri obč. seji dne 10. novembra t. l.) se je predvsem razpravljalo o vpeljavi „Winterhilfe“ za letošnjo zimo. Župan poroča, da se namerava izpeljati ista v enakem obsegu kot lansko leta, v kolikor bodo to pač današnje razmere dovolile. Podpore najrevnejšim se bodo dajale od novembra do majnika in sicer kot lani izključno samo v naturalijah. — Daljša debata se vrši radi parceliranja Urbančevega zemljišča v bližini „Petričevega križa“. Gre se predvsem za to, kje naj se napravi pot. Eni so za to, naj bo ista tik na meji medborovniške občine, drugi zopet za bližje Borovelj. Stvar naj reši končno kompetentna oblast. — Nato se sprejme nekaj oseb v obč. pristojnost, nekaj se jih odkloni. — Zadnje hudourie je bajtiško cesto v plazu hudo pokvarilo. Poprava se je pričela in če bo vreme količkaj ugodno, se bo uredila, da se bo z vožnjo moglo čimprej pričeti. Humberk in Voigt imata v gozdovih pri Selah posekanega preko 11.000 kub. metrov lesa in upati je, da bodo pozimi tudi vozniki še nekaj zaslužili.

Rožek (Naciji). Tudi pri nas jih ne manjka. Javljajo se z mazanjem kljukastih križev, s trošenjem letakov protidržavne vsebine. Njihovi pristaši so delno celo slovenskega rodu, a se materne jezika dosledno sramujejo. Radovedni smo, kaj bi na nie rekli rajhovski hitlerjanci, ki se tako branijo tujerodnega vpliva. Čujemo pa o nastopu tukajšnjega učitelja, ki je menda javno v svojem razredu noveličeval Nemčijo in „zmago“ minule nedelje. Odločno zahtevamo, da oblast odločno nastopi proti državnim nastavljenecem, ki tako zlorabljajo svojo službo.

Št. Vid v Podjuni. (Preč. g. dekanu Jakobu Kindlmannu v slovo in novemu č. župniku Feliks Zulechnerju v pozdrav!) — Vaš odhod iz naše fare, častiti gospod dekan, je pokazal, kolika je bila notranja vez, s katero je bila zvezana z Vami Vaša dosedanja fara. Zaprščate nas kot župnik a vesel nas, da ostanete zvezani z nami kot dekan. Tem potom se Vam še enkrat iz srca zahvaljujemo za vse obilne duševne in telesne dobrate, ki ste jih delili prav vsem faranom. Vsemogočni nai Vam da zdravja in kreposti, da boste tudi v novi fari mogli tako vzledno pastirovati kot ste nastirovali v naši župniji! — In Vas, novodošli preč. župnik pristrčno pozdravljamo in iz srca želimo, da bi uživali med nami le ljubezen in spoštovanje, ki gre Vašemu visokemu stanu.

Bog blagoslovi Vaše pastirovanje v naši fari! Vaši farani.

Škofiče. (Ženitovanje.) „Jes pa ano kajžico mam, tam notre prebivam koj sam“ si je mislil Manužnikov Pavle, dolgoletni društveni podpredsednik in član našega pevskega zbora. Za življensko družico si je izbral med članicami društva in sicer Rutarjevo Fanijo, da mu gospodinj in njegovem novem domu. V ponedeljek po škofiškem žegnanju smo praznovali njuno veselo svatbo. Društvo se je slavnosti udeležilo korporativno, domači zbor jima je zapel v cerkvi in pred Krištofom, kjer se je vršil ženitovanjski obed. — Štirinajst dni navrh pa je stopil pred oltar Bajdelnov Matija, ki je bil med najboljšimi igralci našega odra. Za spremljevalko skozi življenje si je izbral Kajžnikovo na Mirišču. Tudi ta par je počastilo društvo s svojim zborom, ki jima je odpel dve slavnostni pesmi. Pri Krištofu se je nato med veselim prepevanjem vršila ženitovanjska slavnost tja v jutro. — Tako spremlja naše društvo svoje člane v novi življenski stan. Naj bi mu še naprej ostali zvesti in delovali v nje-ga procvit in dobrobit! Pa tudi mi ostali želimo novoporočencem obilo božjega blagoslova in tihe družinske sreče!

Sele. (Poroke.) Prihodnje leto bo pust bolj kratek, zato rajši kar letos pohitimo pod zakonski jarem! Tako so si mislili naši pari in se dali zvezati že to jesen. Prvi dve nevesti sta si izbrali drvarja za moža. Morda jima je donela v ušesih tista stara pesem: „Sem holcarja vzela, sem tolarje štela...“. Sedaj so sicer tolarji in še celo šilingi postali precej redki, a krepke in pridne moževe roke že še toliko pridelajo, da mu žena še more postaviti na mizo okusne polente ali zabeljenih žgancev. Druga dva ženina sta pa mlada kmeta. Mladi Celnar Maks Mak je poklical na svoj dom kot gospodinjjo svojo izvoljenko Turkovo Justino. Pa ne mislite, da je bila nevesta Turkinja. Prav po krščansko je krščena in zdaj krščansko poročena! Mladi Pipan Jernej Božič pa je pred kratkim preiel od očeta posestvo in 20. novembra je že popeljal Šerjakovo Nežijo pred oltar. Ko bodeta imela kaj pestovati, bodo v tej hiši štirje rodovi: babica stara 88 let, prevžitkarja, mlada dva in najmlajši, kakor dosedaj, tudi potem v najlepši slogi! — Vsem parom: Bog daj srečo!

Borovlje. Dne 13. t. m. je bil tukaj ob velikanski udeležbi pokopan g. Peter Urbanc, mesar v Borovljah, ki je bil pač vsem kmetom še daleč preko Roža dobro znan. Dan pred Vsemi sveti je nenadoma izginil. Iz svetovne vojne je imel močno poškodovano nogo in ker iste ni mogel popolnoma zaceliti, je okupal in napravil samoumor. Dne 12. novembra ga je našel ribič v Dravi pod Otrovco. Pogreb je pokazal, kako izredno je bil rajni Peter priljubljen pri vseh. V srca segajočih besedah se je poslovlil od njega ob odprtem grobu domači mestni kaplan č. dr. Mikula, ki je povdarial, koliko dobrega je rajni storil in da bodo za njim najbolj žalovali najrevnejši. Žalujočim ostalim naše sožalje!

Št. Vid v Podjuni. (Smrt.) Ni šlo drugače. Umreti je morala in zapustiti dolino solz Mojda Jernej v 74 letu starosti. Uboga, kakor je prišla na svet, ga je tudi zapustila. Bolj je cenila duhovne dobrine. Vnetje reberrnice in pljuč jo je avgusta priklenilo na posteljo in 14. t. m. smo jo pokopali ob obilni udeležbi ljudstva. Njeno življenje je bilo en sam delovni dan: 37 let je brez prestanka služila kot gospodinja pri pokojnem dekanu Petermanu na Otoku, ostalih 15 let pa pri Boštjančičevih. Za vztrajnost in zvestobo v službi jo je odlikoval deželni kulturni svet z diplomom in 50 S v zlatu zadnja leta pa je uživala starostno podporo. Kakor je bila zvesta svojim delodajalcem, tako je bila zvesta tudi Bogu in svojem narodu: le malokateri dan je ni bilo pri maši in le malokatero igro in društveno prireditve je opustila. Moški pevski zbor ji je pel žalostinke na domu, ob grobu in pri maši, č. dekan pa jo je v svojem poslovlilnem govoru — bil je njegov zadnji pogreb v naši fari — stavil vsem poslom za vzled: preprostega stanu je bila, a imela je kljub temu mnogo prijateljev, in v svoji poštenosti in nobožnosti je skrbela za svoje gospodarje bolj nego za sebe. Svetila ji večna luč!

Ostali drobiž: Dne 23. t. m. se je podala večja skupina avstrijskih gospodarstvenikov na poučno potovanje v Jugoslavijo. Potovanje je organizirala jugoslovansko-avstrijska trgovska zbornica. — Atentator na kanclerja Dertil je bil obsojen na pet let težke ječe. — K božičnim praznikom bo izdala poštna uprava posebne znamke, ki se bodo v prid zimski akciji prodajale nekoliko dražje. — Kot se čuje, bo v zimskem času vozil med Celovcem in Bistrico v Rožu poseben električni voz, namenjen za smučarje. — Za postajenačelnika v Grabštanju je imenovan adjunkt Pavl Felfer. — Na Djekšah so aretirali deklo Marijo Pettau, ki je umorila lastnega, šest tednov starega otroka. — Za notarja v Pliberku je imenovan dr. J. Rabitsch. — Umrli je zadet od srčne kapi celovški vinotržec K. Steiner.

NAŠA PROSVETA

Opozorjamo, da po novi odredbi varnostnega nadzornika ni dovoljeno mladoletnim bivati po osmi uri zvečer izven doma. Društvom, ki nameravajo prirediti Miklavževega večera, svetujemo, da jo zato določijo za popoldne. Osrednji odbor.

Št. Janž v Rožu. (Pevski koncert.) V nedeljo, dne 26. t. m. priredi pevski odsek našega izobraževalnega društva večji pevski koncert in sicer ob 3. uri pop. v Tišlarjevi dvorani. Na sporedu je 15 pesmi, med njimi več narodnih in med umetnimi poleg drugih „Ob večerni uri“, „Triglav“, „Vasovalec“, „Tam kjer pisana so polja“, „Angelček moj“ i. dr. Vstopnina 50 grošev. Med sporedom tudi govor č. posl. Starca. Vabimo h koncertu bližnjo in širšo okolico.

Loče nad Baškim jezerom. (Igra.) V nedeljo, dne 26. t. m., priredi naše društvo ob 7. uri zvečer in sicer v dvorani Ročičnikove gostilne igro „Dekle z biseri“. Igralci nastopijo v posebnih, za to igro prirejenih kostumih.

Vabi odbor.

Škocijan. (Igra.) V nedeljo, dne 26. t. m. nastopijo igralci našega društva z igro „Stari in mladi“ in sicer ob 3. uri popoldne v dvorani Ruševе gostilne v Samožni vasi. Pridite!

Dobrla ves. (Igra.) V nedeljo, dne 26. t. m. priredijo dekleta Marijine družbe v dvorani Narodnega doma krasno in še nepoznano igro „Skrivnost križa“. Času primerna predstava bo gotovo našla mnogo odziva. Začetok ob 3. uri pop. Pridite!

Žitara ves. (Miklavžev večer.) V nedeljo, dne 3. decembra priredi „Trta“ ob 3. uri pop. v društvenem domu Miklavžev večer s petjem, igro in Miklavževim nastopom. Člani, ki so plačali letošnjo članarino, imajo prost vstop, ostalim vstopnina znižana. Otroci vstopnine prosti. Vabljeni!

GOSPODARSKI VESTNIK

Previdnost v gospodarstvu.

Sredi jeseni smo. Marsikdo med nami se hvali z velikim pridelkom. Pravijo, da je imela rž slamo kot lešje, pšenica je bila kot morje, koroza je imela po tri storže, krompir je bil debel in ajda polna ter pesa, da jo komaj vzdigneš. Vsega je za dve leti. Pa pripominjajo modri Podjunčani: „Bahovcu dat, pa jamrovcu vzati!“ (Bahaču naj se da in vzame tistemu, ki toži vsled slabega pridelka.) In res se kljub dobri letini često dogaja, da morajo v vigredi odprodajati prašiče pred časom, ker jim zmanjka krompirja. Po krušne se gre na posodo. V mlinu se dobi pšenično moko na posodo do novine. Živina žre samo slamo, ker zmanjka sena. Ob nedeljah se kuhajo kure, ker visi svinjsko meso tako visoko, da ga ni mogoče doseči. Ker so deže prazne, se rabi za zabelo loj. Ob košnji se pije voda, ker kmalu po Veliki noči sodi votlo zapojejo.

K umnemu gospodarstvu spada tudi pametno in previdno uporablanje pridelkov. Gospodinja mora vedeti, da ni vsak dan nedelja, in mora za to štediti pri vrhu deže, ker na dnu ni več s štednijo. Kadar je pri hiši do-

volj zelenjave in olja, naj se hrani mast. Kadar je več ajde kot pšenice, kuhaj ajdove močnate jedi. Kadar ajde ni, se družina privadi tudi korozi žgancem. Žito, ki je namenjeno za seme, naj se pusti na miru in se ga ne znosi kuram in svinjam, ker je sicer treba semena na posodo. Jajca nabiraj, ko so poceni, v apno, da sveža ob draginji lahko prodaj. Otroci naj nikdar ne hodijo sami po sadje v šrambo, ker ga sicer prehitro zmanjka. Kaša je boljše z mlekom in smetano, sirovo maslo pa je vedno dobro za prodaj. Za starost se uri v mladosti, za pozne vigredne mesece štedi že zgodaj v jeseni!

Isto je s krmo. Služinčad ne sme delati s senom po svoje, hlapci ne smejo jemati ovsa in žita za konje, ne da bi za to vedel gospodar. Žita in druga semena izberi že ob novini. Kadar imaš denar, plačaj zaostanke, sicer se ti razleti, predno se zavedeš. Pred vojsko je veljalo pravilo: imej žita prihranjenega za celo leto in denarjev za par volov. Varčevanje mora biti umno. Potrata je imeti ob novi košnji pet vozov starega sena, a krave suhe kot trska. Potrata je imeti denar naložen, gnojnica pa se pretoka na cesto in v potok. Gnoj in gnojnica sta krma rastlinam! Z opeko krita streha je lepša in boljše od slamnate, a boljše je imeti slamnato kot z opeko na dolg krito streho. Rekel je mlad kmet sosedu, ki se je hvalil z bencin-motorjem in stroji, ki so ga stali 2000 šilingov: Jaz pa rabim vsako leto 60 grošev za jermene pri cepcih in k praznikom imam tudi vse zmlačeno. Rezanice si narežem, ko krmim. Ti boš plačeval 200 šilingov letnih obresti in kupoval bencin za motor in plačeval reparature. Jaz pa si po malem kupim gepelj in bom vpregel vole in nič me ne bo stalo.

Lepo so nove stavbe, hiše in hlevi. Star tat pa je takole učil mladega: V nove, lepe hiše ne hodi po denar, ker ga dobiš samo v skromnih, čeravno na zunaj niso tako lepe. Previden bodi tudi pri posojanju. Bodi sicer ustrezljiv pri posojanju orodja, denarja, a tirjaj pravočasno nazaj. Pri tem si ohraniš marsikakega prijatelja. Imej meje v redu, od enega kamna naj se vidi na drugega. Če si zaradi meje na nejasnem, pokliči sosedu in sporazumno zaznamujta. Izogibaj se tožbam in pravdanju, tudi z manj pravičnim sosedom ostani v znosnih odnošajih.

Kos stare kmečke gospodarske filozofije je v navedenih mislih in nedvomno bo v korist vsakomur, ki si te misli spet prisvoji in tako tudi tod dokaže zvestobo svojim prednikom. Taka zvestoba bo vsekakor jako praktičnega značaja in to bo na njej najmikavnejše.

Gospodarji! Priderek krompirja je bil letos samo v gotovi zemlji dober. Zaostal je po množini in kakovosti za lanskim pridelkom. Kljub temu je še nakaj odvišnega — Podjuna sama ga ima v normalnem letu oddati 100 do 110 vagonov — za prodajo. Možnosti prodaje večjih količin začasno ni; ne pride v poštev za izvoz, žgalnice se skrčile svoje obrate, pa tudi domači trg zaenkrat ni zmožen, da vse kupi. Splošno je slišati, da letos krompir zelo gnije. In deževno in snežno vreme v zadnjih tednih je poleg tega še povzročilo, da se je nabrala v nekaterih kletih voda. Velike množine krompirja bodo vsled tega neporabne. Zato je predvidevati, da bo proti pomladi nastalo pomanjkanje krompirja in da se bo dvignila cena. Zelo priporočamo, da v teku zime vsaj dvakrat preberete krompir in odstranite gnile gomolje. S tem obvarujete še zdravo blago pred gnitjem. Pomisliti je treba, da so konzumenti radi denarne krize izbirčni. — Naj še omenimo, da smo se radi izvoza letošnjega odvišnega krompirja obrnili na najvišja mesta v državi in da nismo dosegli nobenega uspeha.

Kmečka zveza.

O prostovoljni delovni službi. Poroča se, da v zimskih mesecih prostovoljna delovna služba ne bo prekinjena, marveč se bo delo nadaljevalo v gozdu in pri vodnih gradnjah ter pri pobiranju daril za zimsko akcijo. Za prostovoljno delovno službo bodo tudi naprej prišle v poštev mlajše moči.

Celovški trg minulega tedna: Pšenica 33—34, rž 19—21, ječmen 14—16, oves 15—17,

ajda 19—21, koroza 14—19, sladko seno 6—7, kisló 5, slama 5, grah in leča 80—1.00, krompir 10—14, zelje 20—30, isto repa, goveja mast 4.00—5.00, sirovo maslo 3.60—4.—, prekajena slanina 4.—, sirova 2.20—2.60 šilingov.

Dunajski zasebni kiring v minulem tednu: 100 dinarjev 1138, 100 nemških mark 216.41, 100 lir 47.82, 10 dolarjev 535.27, 100 čeških kron 25.29 šilingov.

RAZNE VESTI

Na dnu morja potopljeni zaklade dvigajo. Zadnje čase je zanimanje za dviganje zakladov na dnu morja oživelo. Italijanski potapljači so lani dvignili neizmerni zlati zaklad potopljenega parnika „Egypt“. Mednarodno pravo določa, da je potopljena ladja s svojimi zakladi last tistega, ki jih dvigne. Neki ameriški inženjer je nedavno iznašel neke vrste ladjo „Jekleni ciklop“, katero gonijo močni motorji in ki se potaplja in dviga kakor riba. Svojevrstna ladja je opremljena s posebnimi kleščami, ki z lahkoto dvigajo najtežje zaboje. Obdana je ladja od dveh jeklenih sklepov in je vodni pritisk ne ovira.

Mrtvec jo je rešil. — Znanemu ruskemu profesorju-zdravniku Voroniju se je nedavno posrečila izredna operacija. Neka ženska je v samomorilni namen izpila večjo količino strupa, ki je ledvice popolnoma razdejal in ženska bi brezpogojno umrla. Voronij je izrezal iz trupla nekega ravnikar umrlega ledvico in jo pritrldal samomorilki namesto, kjer je bil izrezal uničeno njeno ledvico. Ledvica je začela delovati in ženska je bila rešena smrti.

Listnica uredništva: Č. Petrič, J. Župnik v Št. Ilju. Radevolje Vam potrjujemo, da dopisa iz Škofič v šte. 44 niste pisali Vi. — F. K. Dopisa o žalostnem dogodku ne bomo priobčili, ker je itak žalosten dovolj. — Č. T. O. Hvala za prispevke! Po potrebi uporabimo. — A. P. Želji smo ustregli v dopisu iz Vašega kraja v šte. 45. — I. K. Vaša pesmica je mična, a premalo izpiljena, tudi se naslanja na že znano „Domovini“. — G. J. Bi naših bralcev ne zanimalo.

Proda se radi družinskih razmer posestvo

v dobrem stanju, na katerem se lahko redi 3 glav živine, skedenj še nov, hlev obokan, sadni vrt, samo 15 minut od kolodvora. Pol kupne cene ostane lahko vključeno. — Več pove hranilnica in posojilnica v Podravljah (Föderlach). 136

V najem se da kovačnica

na vodno silo, zraven stanovanje, tik ob prometni cesti

Natančnejši pogoji se zvedo pri lastniku Francu Gregoriču v Selah 34, p. Ferlach 142

Rabljen harmonij se kupi.

Roman „Prokleti vo ljubezni“ se dobi tudi v upravi Ilsta.

Izšla je Plasnikova VELIKA PRATIKA

za navadno leto 1934
ki ima 365 dni.

„VELIKA PRATIKA“ je najstarejši slovenski koledar, ki je bil že od naših pradedov najbolj upoštevan in je še danes najbolj obraj an.

V „VELIKI PRATIKI“ naideš vse, kar človek potrebuje vsak dan: Katoliški koledar z nebesnimi, solničnimi, luninimi, vremenskimi in dnevnimi znamenji; — solčne in lunine mrke; — lunine spremembe; vse seje na Kranjskem, Koroškem, Štajerskem, Prekmurju, Medžimurju in v Juljski Benečiji; — pregled o koncu brejosti živine; — popis vseh važnih domačih in tujih dogodkov v preteklem letu; — tabele za računanje obresti; — življenjepise važnih in odločitnih oseb s slikami; — oznaki predmetov, ki jih rabi kmetovalec in žena v hiši. — Cena 5 Din.

„VELIKA PRATIKA“ se dobi v vseh večjih trgovinah in se lahko naroči tudi pismeno pri založniku: tiskarni J. Blasnika nasl. d. d. v Ljubljani.

125